

Oponentský posudek na diplomovou práci Václava Junka

Práce se zabývá srovnáním českého originálu trojice románů Josefa Škvoreckého (Příběh inženýra lidských duší, Scherzo capriccioso a Tankový prapor) s jejich překlady do angličtiny. Václav Junek tak navazuje na svou bakalářskou práci věnovanou dvěma Škvoreckého pozdním románům (vedle Scherza Nevěsta z Texasu). Je rozumné, že téma redukoval na zmíněné tři překlady Paula Wilsona (Wilson přeložil osm knih JŠ) a že se zaměřuje zejména na jejich kompozici. To mu umožňuje podrobnější komparaci, při které vychází z dvou kulturně čtenářských horizontů, v nichž se Škvorecký pohyboval (českého a anglo-amerického), a konstatuje různou, s časem rostoucí míru „amerikanizace“, tedy adaptace pro anglofonní čtenáře. Projevuje se to již v názvech románů (zatímco titul Příběhu zůstal nezměněn, Scherzo se změnilo na atraktivnější Dvorak in Love a Tankový prapor na komerčnější The Republic of Whores), v jednotlivých reáliích (mimo jiné se v románu o Dvořákovi na koncertu k výročí jeho smrti objevuje Duke Ellington) a v kompozičních změnách (jiné pořadí kapitol a celkově větší přehlednost děje). Tyto změny učinil Paul Wilson se souhlasem autora (takže nejde o aktuální „korektní“ změny v textech Roalda Dahla nebo Iana Fleminga). Kolega Junek myslím oprávněně konstatuje, že tyto verze verze zpřístupňují díla pro anglofonní publikum nebo že překlad Tankového praporu (v češtině vznikající ještě v padesátých letech) využitím koláže přibližuje text Škvoreckého prózám z let sedmdesátých a osmdesátých. Práce v tomto smyslu naplňuje své zadání.

Václav Junek, stejně jako už ve své bakalářské práci, využívá literatury k naratologii (Šklovskij, Stanzel, Genette, Doležel) i ke Škvoreckému (Trenský, Kosková, Solecki, Wilson a další). Nicméně postrádám, vzhledem k tématu, nějakou práci zabývající se translatologií (v knihovně naší fakulty jsou například online k dispozici publikace Christiany Nord nebo Mony Baker/Gabriely Saldanhy). Něco takového myslím diplomová práce předpokládá. Problém je v některých paratextech k Inženýru lidských duší. V podtitulu románu kolega Junek opakovaně vypustil „ženách“, má znít „Entrtejment o životě, ženách, osudu, snění...“ Jako jedno ze tří mott se uvádí „Aristofanova báseň“ (s. 16 a 23), ale nemyslím, že od Aristofana by se nějaké básně dochovaly, patrně půjde o úryvek z divadelní hry. Píše-li se o třech mottech k tomuto románu, bylo by třeba doplnit, že jsou to motta k prvnímu dílu, u druhého dílu jsou další tři motta (France, Pound a Camus), která nejsou zmíněna. Ostatně by se i při citacích měly rozlišit první a druhý svazek Inženýra lidských duší, což se nečiní.

Určitá nedbalost se projevuje i jinde. V překlapech (např. v citátu a odkazu na s. 58 jsou čtyři chyby), gramatických lapsech (nesprávné „jejímu“, „jejího“ místo „svému“, „svého“ na s. 29 a 30 může vést k nedorozumění) a neobratných formulacích („dostává prostor o různém výměru“, s. 35). Na s. 36 kolega Junek píše o „milostném žánru“, přičemž nejde o žánr, ale téma či motiv. Na s. 38 uvádí, že román překračuje mantinely historického žánru, protože pracuje také s postavami založenými na imaginaci. To ale činí snad všichni autoři historických próz. Na s. 49 uvádí, že v případě Tankového praporu „pracujeme s torontským vydáním z roku 1980“, ale citováno je z vydání v Galaxii z roku 1990. Chybí poznámka pod čarou 17.

Práce je jinak standardní, doporučuji ji k obhajobě, vzhledem k uvedeným nedostatkům navrhuji známku „velmi dobře“.

19.5.2023

Jiří Holý

